

З М І С Т

Головний редактор
Сергій Павленко

Заступник головного
редактора
Олександр Коваленко

Відповідальний секретар
Алла Сокол

РЕДКОЛЕГІЯ

Євген Ананко
Олександр Астаф'єв
Геннадій Боряк
В'ячеслав Горбик
Володимир Дятлов
Олександр Коваленко
Олександр Ковальчук
Юлій Кошобинський
Володимир Кривошея
Сергій Леп'явко
Віктор Маслов
Валентин Мельничук
Юрій Мицик
Олександр Моця
Сергій Павленко
Анатолій Погрібний
Станіслав Реп'ях
Олександр Степанов
Григорій Самойленко
Володимир Савченко
Людмила Студьонова
Борис Суховірський
Петро Троцько
Василь Чепурний
Володимир Шевченко
Олександр Явоненко

Редактор випуску
Олена Ткаченко

Видавці — Чернігівський
державний педагогічний
університет імені Т. Г.
Шевченка, Чернігівський
держінститут економіки
та управління, Нижин-
ський державний педаго-
гічний університет ім. М.
В. Гоголя

У ГЛИБ ВІКІВ

В. Бодрухін. Придесення за татарських часів 3
О. Задорожний. Чернігівські князі XII—XIV ст. за патріаршим синодиком 8

ІСТОРІЯ МІСТ І СІЛ

Ю. Кисіль. Решетілівка — козацьке містечко 12

ЦЕРКОВНА СТАРОВИНА

Б. Ткаченко. Монастир на Чернечій горі (Глухівсько-Петропавлівський) 21

ЮВІЛЕЇ

Г. Бєлікова. Іван Рашевський — відомий і невідомий 26
Г. Морозова. До родоуду Рашевських 62

А. Карнабід. Батьківщина художника 72

С. Гаврилова. Бранець невгамовної пристрасі 79

Т. Проніна. Доля директора музею 84
Із спогадів Ірини Варзвр (підготував до друку і прокоментував **В. Величко**) 89

РОЗВІДКИ

В. Опанасенко. До 170-річчя з дня смерті І. С. Орлая 95

О. Вербицька. «В рідній землі...» 99

І. Матяш. Чернігівський історико-архівний гурток та його роль у становленні системи архівної освіти в Україні 103

І. Ситий. Книги Забіл (1671—1745) 116

М. Міткевич. Права людини у міжнародно-правовому аспекті 121

ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

О. Астаф'єв. Містика мерті в ліриці української еміграції 128

В. Кузьменко. Невідомі автографи з архіву М. М. Ушакова 140

МОВОЮ ДОКУМЕНТІВ

О. Коваленко, Г. Курас. Михайло Грушевський: тиж-день в Чернігові 144

ФІЛОСОФСЬКА СКАРБНИЦЯ

В. Пісоцький. Ідея толерантності в етиці Г. С. Сковороди 157

О. Розумна. Антропологічна символіка у творчості І. Галаятовського 129

В. Шевченко. Суспільна єдність як проблема філософської думки Гетьманщини 169

О. Трунов. Образ держави у філософській думці Гетьманщини 40-х рр. XVIII ст. 172

КРАЄЗНАВЧА МОЗАЇКА

В. Ємельянов. «Червоний полковник» 174

О. Ільїн. Андрій Боболя і «Тарас Шевченко» 176

В. Задко. Німецька меншина на Бахмачині 176

ЕКОНОМІКА

О. Левченко. Класифікація банківських кредитів 179

В. Ленъ, В. Гливенко. Облік руху та формування основного стада 154

В. Мовчаренко, Н. Жила. Державне регулювання виробництва та реалізації алкогольної продукції в Україні 197

ПРИДЕСНЯНСЬКА КНИЖКОВА ПОЛИЦЯ

С. Реп'ях. Упевненість другого кроку 201

Всеукраїнський історико-краєзнавчий просвітницький журнал

Засновник — Чернігівське обласне об'єднання «Просвіта»

Реєстраційне свідоцтво КВ № 1025

від 26 жовтня 1994 р., видане Міністерством інформації України

Індекс 74325

Адреса редакції: 250000, м. Чернігів, вул. Воровського, 10.

Телефон для довідок 95-74-18.

- **Ніжинське відділення редакції журналу**
(зав. Астаф'єв Олександр Григорович, тел. 5-38-50)
- **Новгород-Сіверське відділення редакції журналу**
(зав. Воїнов Святослав Святославович, тел. 2-31-63)
- **Нью-Йоркське відділення редакції журналу**
(зав. Курас Григорій Михайлович
USA, New-York-11230, Brooklyn, Ocean Avy 1854, apt. 8в)

Постановою Вищої Атестаційної Комісії України журнал „Сіверянський літопис“ включено у перелік наукових видань, публікації яких зраховуються до результатів дисертаційних робіт з історії, філософії, філології, економіки („Бюлетень ВАК України“, 1997, № 2; „Бюлетень ВАК України 1998, №4)

Базові освітні, наукові, культурологічні установи, де зберігаються комплекти журналу «Сіверянський літопис»:

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Бібліотека Конгресу США (м. Вашингтон)

Національна бібліотека Канади (м. Оттава)

Вашингтонський університет

Стенфордський університет

Торонтський університет

Бодліанська бібліотека (м. Лондон)

Гарвардський коледж

Бібліотека Інституту історії України НАН України

Львівська наукова бібліотека імені Стефаника АН України

Чернігівська обласна універсальна наукова бібліотека

ім. В. Короленка

Сумська обласна універсальна наукова бібліотека

Путівльський історико-культурний заповідник

Харківська державна наукова бібліотека

«СІВЕРЯНСЬКИЙ ЛІТОПИС»

Журнал

Коректори: Н. С. Бажанова, Л. І. Данчук, Н. М. Дерев'янка,
М. М. Мاکановицька, С. М. Стебловська, О. В. Цибульська.

Здано до набору 18.01.99 р. Підписано до друку 5.03.99 р. Формат
70x108 7/6. Папір газетний. Гарнітура літературна. Друк високий. Ум
друк. арк. 17,85. Обл.-вид. арк. 19,3. Тираж 800 прим. Зам. 2222.

Віддруковано на поліграфічній базі редакційно-видавничого комплексу
«Деснянська правда». 250000, Чернігів, пр-т Жовтневої революції, 62.